

Стратегічні орієнтири розвитку вітчизняних закладів охорони здоров'я як підґрунтя формування інтегрованої стратегії управління

Роман Климович

*аспірант кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Klymovych@krok.edu.ua,
ORCID: 0009-0005-6535-9932*

Олександр Сумець

*д-р екон. наук, професор кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: Sumets@krok.edu.ua; sumets.alexander@gmail.com,
ORCID: 0000-0002-7116-3857*

Актуальність. Вітчизняні заклади охорони здоров'я (ЗОЗ) на даний момент часту потребують ґрунтового перегляду моделі функціонування. В цьому аспекті керівникам останніх варто звернути увагу на формування не просто стратегії розвитку, а інтегрованої стратегії. Інтегрована стратегія управління закладу охорони здоров'я у собі поєднує різні аспекти діяльності – соціальний, економічний, організаційний тощо. Крім того, вона повинна ще враховувати і стратегічні орієнтири розвитку вітчизняних закладів охорони здоров'я. То ж, визначення таких орієнтирів є актуальним на цей момент часу і для керівників ЗОЗ, і для дослідників, які опікуються означеною проблематикою.

Мета дослідження: визначити стратегічні орієнтири розвитку українських закладів охорони здоров'я з урахуванням сучасних реформ, викликів та європейського вектора розвитку.

Результати дослідження. Ґрунтовний аналіз діяльності вітчизняних закладів охорони здоров'я та сучасних публікацій, що присвячені проблематиці розвитку медичної сфери [1-4], надали можливість виявити і систематизувати стратегічні орієнтири розвитку українських закладів охорони здоров'я з урахуванням сучасних реформ, викликів та європейського вектора розвитку. За результатами дослідження нами визначено сім ключових орієнтирів розвитку. До таких нами було віднесено:

1) пацієнтоцентричність та якість медичних послуг – переорієнтація системи охорони здоров'я з моделі «лікування хвороби» на модель «забезпечення якості життя пацієнта». На даний момент часу це реалізується шляхом створення стандартів якості медичних послуг відповідно до європейських вимог, розвитку системи зворотного зв'язку з пацієнтами, упровадження «клінічних маршрутів» пацієнта та підвищення етичної та комунікативної культури медичного персоналу;

2) інноваційність та цифрова трансформація – упровадження новітніх інформаційних технологій і платформ для підвищення ефективності, прозорості та доступності медичних послуг. Це реалізується шляхом розширення функціоналу електронної системи охорони здоров'я (eHealth); застосування телеме-

дицини, мобільних медичних застосунків, систем штучного інтелекту для діагностики; створення цифрових медичних архівів і систем кібербезпеки, а також формування цифрової компетентності персоналу;

3) фінансова стійкість та ефективне управління фінансовими, матеріальними і кадровими ресурсами за рахунок їх оптимального використання. Це реалізується шляхом розвитку програм державно-приватного партнерства, підвищення прозорості фінансування через Національну службу здоров'я України, застосування економічного аналізу витрат (cost-effectiveness, cost-benefit) та диверсифікації джерел фінансування: гранти, благодійні фонди, соціальне страхування;

4) професіоналізація та розвиток людського потенціалу, що ґрунтується на формуванні конкурентоспроможного, мотивованого й інноваційного медичного персоналу. Це реалізується шляхом безперервного професійного розвитку медичних працівників, упровадження системи оцінювання компетентностей, підвищення престижу професії лікаря та медсестри, а також створення безпечного і справедливого середовища праці;

5) інтеграція у європейській та глобальній медичний простір, що на цей момент часу проявляється в гармонізації національної системи охорони здоров'я з міжнародними стандартами через адаптацію українських клінічних протоколів до директив ЄС, участь у міжнародних дослідницьких програмах і грантах, мобільність медичних фахівців, а також розвиток медичного туризму та іміджу України як країни якісної медицини;

6) профілактика захворювань і зміцнення громадського здоров'я, сутність якої складається в переході від лікування пацієнтів до профілактики захворювань. Реалізація цього можлива через розбудову системи епідеміологічного нагляду; розвиток програм вакцинації, скринінгу, ранньої діагностики; просвітницькі кампанії зі здорового способу життя, а також через партнерство із місцевими громадами у сфері громадського здоров'я;

7) екологічна та соціальна відповідальність. Розвиток цього напряму в Україні може бути реалізований через формування «зелених лікарень» та соціально відповідальної медичної культури. Це необхідно здійснювати шляхом екологічного управління медичними відходами, запровадження енергоефективності будівель і обладнання, участі у соціальних ініціативах громади та підтримки вразливих груп населення.

З огляду на перелік стратегічних орієнтирів розвитку українських закладів охорони здоров'я з урахуванням сучасних реформ, викликів та європейського вектора розвитку слідуює, що інтегрована стратегія управління не може їх ігнорувати. Звичайно ж, що «полігон» інтегрованої стратегії розширюється, збільшується кількість факторів, які необхідно враховувати при управлінні. Це труднощі для ЗОЗ. Проте, за умови максимального врахування в інтегрованій стратегії управління орієнтирів розвитку ЗОЗ забезпечать собі стабільні й потужні конкурентні позиції на майбутній період не тільки на національному ринку, а й у міжнародному аспекті.

Висновки. Стратегічні орієнтири розвитку українських закладів охорони

здоров'я ґрунтуються на європейських принципах сталості, пацієнтоцентричності та інноваційності. Їх реалізація вимагає ефективної інтегрованої стратегії управління, партнерства між державою і громадами, а також нової управлінської культури, орієнтованої на людину, якість і розвиток.

Ключові слова: заклад охорони здоров'я, інтегрована стратегія, розвиток, стратегічні орієнтири.

Список використаних джерел

1. Миронюк І. С., Слабкий Г. О., Білак-Лук'янчук В. Й., Лопіт В. В., Савчук Л. М., Рожкова І. В. Місце громадського здоров'я в стратегії розвитку системи охорони здоров'я України до 2030 року (частина 2). *Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України*. 2024. № 2 (100). С. 56-63.
2. Сазонов Ю. М., Борщ В. І. Стратегічний менеджмент закладів охорони здоров'я: загальні принципи та особливості застосування в галузі охорони здоров'я України. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 8 (218). С. 62-69.
3. Станасюк Н. Мінко А. (2024). Необхідність стратегічного підходу в управлінні закладами охорони здоров'я та його ключові орієнтири. *Економіка та суспільство*. 2024 № 61. С. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-55>
4. Стратегія розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року (проект). URL : <https://moz.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F/UKR%20Health%20Strategy%20Feb%2024.2022.pdf>.